

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równości
Sekretarz Stanu
Katarzyna Kotula

DRT.581.9.2026
Warszawa, 25 maja 2026 r.

Szanowni Państwo,

zwracam się do Państwa przed czerwcem – miesiącem szczególnie ważnym dla działań na rzecz równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji. **Czerwiec to czas poświęcony widoczności osób LGBT+**, a także dobra okazja, aby okazać solidarność i sojusznictwo tej społeczności: lesbijkom, gejom, osobom biseksualnym, transpłciowym, queer, interpłciowym, aseksualnym, panseksualnym oraz wszystkim innym osobom, które odnajdują się pod znakiem „+”. Czerwiec określamy Miesiącem Dumy – z ang. Pride Month. Ta duma oznacza pamięć o osobach LGBT+, które jako pierwsze odważyły się publicznie walczyć o swoje prawa, bezpieczeństwo i godność.

Jako Pełnomocniczka Rządu ds. Równości składam Państwu życzenia z okazji Miesiąca Dumy – akceptacji, spokoju oraz wzajemnego wsparcia.

Proszę również o przekazanie życzeń oraz niniejszego pisma dalej:

- wszystkim osobom pracującym w Państwa urzędach,
- a także jednostkom organizacyjnym, instytucjom i podmiotom przez Państwa nadzorowanym lub Państwu podległym.

Dlaczego czerwiec jest Miesiącem Dumy?

W latach 60. XX w. homoseksualność w większości stanów USA uznawano za przestępstwo. Policja regularnie kontrolowała lokale przyjazne osobom LGBT+. Dla tej zmarginalizowanej społeczności takie miejsca były jedną z niewielu ości bezpieczeństwa i wspólnoty. Można było się tam spotkać, porozmawiać, spędzić razem czas, poczuć się częścią większej grupy i doświadczyć akceptacji, której wiele osób nie znajdowało ani w domu, ani w pracy.

Miesiąc Dumy upamiętnia wydarzenia z 28 czerwca 1969 r. w Nowym Jorku. Tego dnia w przyjaznym osobom LGBT+ barze Stonewall Inn, w którym spotykały się m.in. lesbijki (L), geje (G) i osoby biseksualne (B), doszło do zamieszek wywołanych policyjnymi represjami. Policja wtargnęła wtedy do baru, zaczęła aresztować i wyprowadzać osoby w nim przebywające. Tym razem jednak społeczność – w tym osoby transpłciowe (T) i inne osoby queer (+) – nie ukryła się i nie uciekła, lecz stawiła wyraźny

opór. Następnego dnia pod Stonewall Inn odbył się wielki protest, w którym wzięło udział kilka tysięcy osób.

Był to pierwszy protest tej skali przeciwko niesprawiedliwemu traktowaniu osób LGBT+. Zamieszki w Stonewall Inn zmieniły sposób, w jaki społeczność LGBT+ postrzegала samą siebie – z grupy zmuszonej do ukrywania się w grupę domagającą się swoich praw. Widać tu wyraźną analogię do walki kobiet o prawa obywatelskie. Tak jak sufrażystki domagały się praw politycznych, a kobiety w Islandii w 1975 r. masowym protestem pokazały społeczeństwu swoją siłę, tak **osoby LGBT+ musiały publicznie zakwestionować dotychczasowy, uznawany za „oczywisty”, porządek społeczny i upomnieć się o równość, widzialność oraz pełne prawa obywatelskie.**

Po wydarzeniach w Stonewall Inn społeczność LGBT+ rozpoczęła w USA aktywną walkę o swoje prawa. Powstawały nowe organizacje, których członkinie i członkowie wzorowali się m.in. na ruchach walczących o prawa kobiet. Spotykali się z politykami i polityczkami, a także organizowali protesty. Zmieniła się również formuła manifestacji. **W rocznicę wydarzeń ze Stonewall Inn, 28 czerwca 1970 r., odbył się pierwszy w historii „marsz dumy” – Gay Pride.** Wkrótce marsze równości zaczęły być organizowane także w innych miastach i krajach. Warto dodać, że w samym tylko 2025 r. na ulicach polskich miast odbyło się łącznie aż 30 takich wydarzeń marszowo-paradowych.

Tęcza jako symbol wspólnoty, widzialności i sojusznictwa

Najbardziej rozpoznawalnym symbolem dumy i społeczności LGBT+ jest tęczowa flaga, która po raz pierwszy pojawiła się na paradzie w San Francisco w 1978 r. Obecnie flaga ma 6 kolorów – czerwony, pomarańczowy, żółty, zielony, niebieski i fioletowy – które odzwierciedlają różnorodność osób LGBT+. Solidarność ze społecznością LGBT+ poprzez wykorzystanie barw tęczy okazują m.in. urzędy, ambasady, samorządy, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, a także wiele firm, sklepów i punktów usługowych.

Miesiąc Dumy to dobra okazja, aby wesprzeć osoby LGBT+, zaprosić do naszych wspólnot, wzmocnić solidarność. Sojusznictwo można okazywać na wiele sposobów:

- **zdobycie wiedzy o społeczności LGBT+**

Wiedza jest jedną z najlepszych odpowiedzi na uprzedzenia. Jeśli czegoś nie wiesz – czytaj, sprawdzaj, słuchaj, dowiaduj się. Dostępnych jest wiele rzetelnych źródeł, w tym podcastów, książek i stron internetowych. Samodzielne uczenie się pokazuje, że wsparcie nie jest tylko deklaracją. Oczywiście nic nie zastąpi bezpośredniego kontaktu z drugim człowiekiem, dlatego samokształcenie warto

uzupełniać rozmowami z osobami LGBT+. W czerwcu w całej Polsce będą odbywać się różne wydarzenia tematyczne, które pomagają budować świadomość sytuacji osób LGBT+ w Polsce.

- **twórz przestrzenie, w których różnorodność jest normą**
Gadżety z tęczą – np. kubek do kawy lub herbaty, przypinka do plecaka, naklejka na laptopa czy brelok do kluczy – wywieszony plakat z komunikatem „tu jesteś bezpieczny_a” albo tęcza na nakładce na zdjęcie profilowe w mediach społecznościowych to przykłady małych gestów, które dla kogoś mogą mieć duże znaczenie.
- **używaj języka inkluzywnego, w tym właściwych imion i zaimków**
Dobieraj słowa tak, aby nikogo nie wykluczać, nie utrwaląc stereotypów i zauważać różnorodność osób. Zamiast „pracownicy urzędu” można napisać „pracownicy i pracowniczki urzędu” albo neutralnie: „osoby zatrudnione w urzędzie” lub „osoby pracujące w urzędzie”. Używaj takich imion i zaimków (on, ona, ono, oni), jakich używa dana osoba – konsekwentnie, także wtedy, gdy nie ma jej w pobliżu. To jedna z najprostszych, a zarazem najważniejszych form szacunku. A jeśli zdarzy się pomyłka – wystarczy przeprosić i się poprawić.
- **reaguj, gdy inni przekraczają granice**
Jeśli w Twoim otoczeniu ktoś żartuje z osób LGBT+, używa obraźliwych słów albo kwestionuje czyjąś tożsamość – nie udawaj, że nic się nie dzieje. Zareaguj spokojnie i jasno, np. słowami: „to nie w porządku”. Taka postawa może dodać siły osobie, która sama nie czuje się bezpiecznie, by zabrać głos. Jeśli widzisz w internecie nienawistne treści wobec społeczności LGBT+, zgłaszaj je moderatorom stron oraz – gdy sytuacja tego wymaga – organom ścigania. Brak zdecydowanej reakcji na hejt sprawia, że staje się on coraz bardziej powszechny.
- **wspieraj również wtedy, gdy „nikt nie patrzy”**
Prawdziwe sojusznictwo z osobami LGBT+ wykracza daleko poza posty w mediach społecznościowych. To codzienna odwaga, by zareagować przy stole, gdy pada zdanie: „geje przesadzają”. To niezgoda na „żarty z transpłciowości” w miejscu pracy. Bycie sojusznikiem lub sojuszniczką oznacza decyzję, by nie przyglądać się biernie, lecz aktywnie stawać po stronie drugiego człowieka. To świadomość, że wspieramy społeczność LGBT+, ponieważ każda osoba zasługuje na szacunek i godność.

- **weź udział w marszu równości, w tym np. w warszawskiej Paradzie Równości, która odbędzie się w sobotę, 13 czerwca**

To wyraz solidarności z osobami LGBT+. Można zaprosić rodzinę i znajomych na wspólny spacer na rzecz równości i praw człowieka.

Ważne, aby sojusznictwo opierało się na empatii, działaniu i edukacji, a nie wyłącznie na deklaracjach. Społeczność LGBT+ nie potrzebuje pinkwashingu, czyli powierzchownego i nieszczerzego okazywania wsparcia w celu ocieplenia wizerunku, zwiększenia zysków lub odwrócenia uwagi od nieetycznych działań danej osoby, organizacji, instytucji czy firmy. Tym bardziej że obecne realia wyraźnie pokazują, jak bardzo społeczność LGBT+ potrzebuje zarówno wsparcia w formie sojusznictwa, jak i zmian prawnych oraz systemowych.

Co wiemy o sytuacji osób LGBT+ w Polsce?

Dostępne są m.in. badania sondażowe, badania społeczne oraz raporty organizacji pozarządowych. Dzięki nim wiemy, że:

- **od 5% do 10% osób dorosłych w Polsce identyfikuje się jako osoby LGBT+**
- w 2024 r. 47% Polek i Polaków deklarowało, że zna osobiście geja lub lesbijkę
- **44% osób LGBT+ czuło się dyskryminowanych w co najmniej jednym obszarze życia** (np. pracy, edukacji, służbie zdrowia, przestrzeni publicznej, usług publicznych lub administracji) **w roku poprzedzającym badanie, przy średniej UE wynoszącej ok. 37%**
- w 2024 r. 62% osób LGBT+ w Polsce uważało, że uprzedzenia i nietolerancja wobec nich wzrosły w ciągu poprzednich 5 lat (przy średniej UE wynoszącej 53%)
- z badania z lat 2019-2020 wynikało, że aż **12% osób LGBT+ planowało wyjazd z kraju w najbliższych miesiącach, z czego ponad 1/3 jako powód wskazała doświadczenie dyskryminacji w Polsce**
- do października 2025 r. za granicą zawarto ok. 19 tys. małżeństw jedнопłciowych, w których przynajmniej jedna z osób pochodzi z Polski
- 1 na 4 pracujące osoby LGBT+ czuje konieczność ukrywania swojej tożsamości płciowej lub orientacji psychoseksualnej w miejscu pracy
- prawie co 5. osoba ze społeczności LGBT+ (17,7%) przyznaje, że rodzina dowiedziała się o jej orientacji psychoseksualnej lub tożsamości płciowej w sposób przez nią nieakceptowany

- 20,6% osób LGBT+ straciło w swoim życiu relację z bliską osobą ze względu na swoją nieheteronormatywność
- 59% osób LGBT+ doświadczyło przemocy werbalnej, 53% – przestępstwa z nienawiści, a 45% – cyberprzemocy
- 44% osób LGBT+ doświadczyło poważnych objawów depresji
- 74% osób LGBT+ uczących się i 59% studiujących miewa myśli samobójcze

Powyższe dane pokazują wyraźnie, że społeczność LGBT+ w Polsce jest szczególnie narażona na dyskryminację, przemoc motywowaną uprzedzeniami – w tym cyberprzemoc – oraz pogorszenie zdrowia psychicznego. Do poprawy jej sytuacji kluczowe są zarówno wsparcie ze strony osób pracujących w administracji publicznej, jak i krajowe działania na rzecz równego traktowania, przeciwdziałania wykluczeniu oraz zapewnienia bezpieczeństwa.

Działania na rzecz społeczności LGBT+ mają podstawy prawne

Wynikają one z wielu aktów prawnych. Najważniejsze z nich to m.in.:

- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej**

Art. 5 Konstytucji brzmi: „Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”.

Art. 30 Konstytucji stanowi: „Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych”.

Art. 32 Konstytucji wskazuje: „Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny”.

- **Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej**

Art. 21 ust. 1 Karty stanowi: „Zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub światopogląd, opinie polityczne lub wszelkie inne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną”.

- **ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów UE w zakresie równego traktowania**

Ta ustawa ma istotne znaczenie dla społeczności LGBT+ w Polsce, bo implementuje unijne dyrektywy dotyczące walki z dyskryminacją. Definiuje dyskryminację oraz opisuje jej rodzaje. Wyraźnie zakazuje także dyskryminacji ze względu na orientację psychoseksualną w obszarze zatrudnienia – m.in. przy nawiązywaniu stosunku pracy, awansie, szkoleniu czy rozwiązaniu umowy. Pracodawca nie może zwolnić ani gorzej traktować osoby z takiego powodu.

- **ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej**

Z art. 76 ust. 1 pkt 2 tej ustawy wynika, że: „Członek korpusu służby cywilnej jest obowiązany w szczególności: [...] chronić interesy państwa oraz prawa człowieka i obywatela”. Ten przepis bardzo wyraźnie pokazuje, że ochrona praw człowieka nie jest wyłącznie zadaniem sądów, Rzecznika Praw Obywatelskich czy organizacji pozarządowych. Jest także codziennym obowiązkiem urzędniczek i urzędników administracji rządowej.

Solidarność z osobami LGBT+ to również nasz moralny obowiązek

Zarówno polityczki i politycy, jak i osoby pracujące w administracji, powinny zajmować zdecydowane stanowisko przeciw homofobii, bifobii i transfobii. Taka postawa przyczynia się do pozytywnej zmiany społecznej. Nie możemy godzić się na przemoc, stygmatyzację i dyskryminację. **Spoczywa na nas obowiązek dbania o potrzeby wszystkich osób mieszkających w Polsce, w tym również osób LGBT+.**

Są osoby i środowiska, które próbują przekonywać społeczeństwo, że walka osób LGBT+ o równe prawa – a nawet szerzej: różnorodność społeczna, solidarność z grupami mniejszościowymi i poszanowanie praw człowieka – stanowi zagrożenie. To fałszywy obraz. W rzeczywistości właśnie te **wartości pozwalają budować społeczeństwo inkluzywne, czyli włączające – takie, które dostrzega różne potrzeby i nie wyklucza nikogo.**

Różnimy się od siebie i właśnie te różnice nas wzbogacają. Same w sobie są wartością i potencjałem, z którego możemy czerpać. Otwartość na innych ludzi, szacunek do drugiego człowieka i solidarność – rozumiana jako gotowość do działania na rzecz innych oraz dobra wspólnego – sprzyjają tworzeniu spójnych, silnych i odpornych społeczności. **To podstawa budowania rezyliencji społeczeństwa i całego kraju,** czyli zdolności do przetrwania, adaptacji i szybkiego powrotu do funkcjonowania po poważnych kryzysach. To także kwestia naszego bezpieczeństwa.

Prawa człowieka to również prawa osób LGBT+

Chcę, aby Polska była krajem nowoczesnym i otwartym – po prostu dobrym do życia. Jestem przeciwko stygmatyzacji, dyskryminacji i nierównemu traktowaniu. Chcę, aby każda osoba mieszkająca w Polsce miała szansę rozwijać tu swój potencjał. **Aby każda osoba mogła czuć się tu bezpiecznie i u siebie.**

Dlatego zależy mi na tym, aby wprowadzać temat równości do polskiego społeczeństwa i do naszej codzienności. Prawa człowieka nie powinny wydawać się czymś odległym, teoretycznym i abstrakcyjnym. Powinny być czymś bliskim i codziennym, z czego można korzystać i czego można – oraz należy – skutecznie dochodzić. **Przysługują każdemu człowiekowi z samego faktu bycia człowiekiem, a więc również każdej osobie LGBT+.**

Eleanor Roosevelt, która jako przewodnicząca Komisji Praw Człowieka ONZ była jedną z najważniejszych osób zaangażowanych w tworzenie Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, mówiła o tym w taki sposób:

**„Gdzie tak naprawdę zaczynają się powszechne prawa człowieka?
Niedaleko domu – tak blisko, że nie widać tego na żadnej mapie świata. Jest to świat pojedynczego człowieka; okolica, w której mieszka; szkoła czy uniwersytet, na który uczęszcza; fabryka, gospodarstwo czy biuro, w którym pracuje. W takich miejscach każdy mężczyzna, każda kobieta i dziecko potrzebują równych praw, równych szans i godnego życia bez dyskryminacji. Jeżeli prawa człowieka nie będą tam respektowane, nie będą też miały znaczenia nigdzie indziej. Bez troski obywateli o ochronę praw człowieka w najbliższym otoczeniu, daremnie będziemy oczekiwać postępu w skali globalnej”.**

Do zobaczenia podczas świętowania Miesiąca Dumy

Jeszcze raz zachęcam Państwa do sojusznictwa z osobami LGBT+, bo każde okazane wsparcie ma znaczenie. Nie warto bać się tęczy – ona nikogo nie obraża i niczemu nie zagraża. To symbol nadziei, otwartości i solidarności, który przypomina, że **społeczeństwo może i powinno być wspólnotą także wtedy, gdy różnimy się od siebie.** To znak, który nie dzieli, lecz zaprasza do wzajemnego szacunku i uznania godności każdej osoby.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Kotula
Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu do Spraw Równości
/dokument podpisany elektronicznie/